

LA SELVA

joan domènech

Romans a Sant Quirze | L'ermita de Sant Quirze de Lloret ja surt documentada en l'acta de consagració de la primera parròquia de Sant Romà, l'any 1079. Però semblaria que les seves arrels estan en una antiga basílica paleocristiana. Ja l'any 1892, i potser a remolc de l'expectació que havien aixecat unes excavacions al voltant de la torre sepulcral romana del sector de Pagueres, fetes per Joaquim Botet i Sisó l'any abans, es van fer treballs a Sant Quirze i van aparèixer entre moltes altres restes —entre elles una moneda de Constantí del s. IV— els fonaments d'una construcció i 34 esquelets, que semblava que pertanyien a gent jove i van fer pensar en els morts en una batalla. Molt més tard, l'abril de 1968, excavà a sant Quirze l'arqueòloga Carolina Nonell Masjoan, i va exhumar set sepultures més. Ara Sant Quirze torna a estar d'actualitat. L'erosió del terreny en alguns punts ha determinat una altra excavació d'urgència portada a terme per l'arqueòleg Joan Llinàs i el seu equip, que ha fet aparèixer cinc o sis sepultures més, algunes superposades. Caldria que les autoritats locals controllessin bé les obres que es fan al voltant de Sant Quirze, ja que, com asseguren els arqueòlegs, aquest indret lloretenc pot reservar moltes sorpreses, encara,

referides al món romà. I ja sabem que els urbanitzadors, si no se'ls vigila, saben silenciar molt bé qualsevol troballa.

Les feines del camp | En aquesta mateixa secció hem parlat més d'una vegada de les activitats del Taller d'Història, entitat benemèrita de Maçanet que ha permès la restauració de diversos elements importants del patrimoni local —el castell de Torcafelló, el pou de glaç de Buscastell i altres—, ha editat llibres, ha organitzat vetllades, concerts i excursions, ha format un arxiu fotogràfic notabilíssim, i ha esdevingut un punt de referència en molts camps. El seu líder és en Juli Campeny. A vegades, a través de la institució que presideix, ha salvat molts elements del passat —documents, eines, objectes diversos— i en altres ocasions ho ha fet a títol particular, posant-hi diners de la seva butxaca. Té, per exemple, una col·lecció d'eines del camp i dels vells oficis que es practicaven en el poble, que enamora. L'ha instal·lada en un local propi, i l'ensenya, encantat, a tot aquell que s'interessa pel món dels antics terrassans, bosquerols, boters, esclopeters, fusters, etc., sense oblidar aquells estris comuns a les llars antigues per il·luminar, escalfar, evitar els insectes, etc. No solament Campeny té aquestes eines emmagatzemades sinó que gaudeix exposant-les. Ho ha fet a la casa Falló, una vella masia maçanetenca rehabilitada com a centre cultural. Tot plegat està, segons confessa, al darrere de la idea d'un futur museu.

LA Cerdanya

erola simon

Cor Transfronterer de Cerdanya

| Més de 500 persones van omplir la primavera passada l'església de Sant Domènec de Puigcerdà. Feia veritable impressió tanta gentada, vinguda literalment des de tots els racons de la Cerdanya. Un grup de cantaires de coral de l'alta i la baixa Cerdanya es van aplegar sota la direcció d'Evelyne Schwab per interpretar el *Gloria* de Vivaldi. Els acompanyava l'orquestra de l'Institut de Música d'Andorra la Vella. Aquesta col·laboració excepcional neix del record de *monsieur* Bernard Canredon, mestre de corals cerdanes. Avui, l'experiència d'èxit d'aquest Cor Transfronterer de Cerdanya els fa plantejar noves empreses de gran format. De moment, hi ha previstes d'altres actuacions, com la de la Diada de Cerdanya, que enguany se celebrarà a Oveja el mes de setembre. Activitats com aquesta són les que de veritat teixeixen relacions transfrontereres, de caràcter humà, emotiu, espontànies i reals. L'activitat social transfronterera incentivada, en canvi, és freda i trista.

Divulgació de la comarca | El Grup de Recerca de Cerdanya ha proposat com cada estiu un programa d'activitats i actes de gran interès, relacionats amb la difusió de la cultura en general —i del

>> Una de les sepultures exhumades de Sant Quirze, de Lloret.

coneixement científic en particular— de la comarca de la Cerdanya. Amb dues revistes periòdiques editades en línia, *El Ker* i *El Querol*, i un programa de conferències que toca ciències i lletres per igual, el Grup de Recerca de Cerdanya s'ha fet un racó dins el món cultural cerdà i pirinenc. Les seves activitats tenen sempre el distintiu de ser gratuïtes i obertes a tothom. Aquest estiu han incorporat la secció de joves investigadors, espai que permetrà l'exposició pública dels treballs de recerca a joves cerdans. Per als del Grup de Recerca de Cerdanya no tinc més paraules que les d'ànim, còrratge i agraïment per la tasca que fan.

Els frescos de Talltorta, recuperats

| El municipi de Bolvir ha recuperat i restaurat la petita església barroca de Sant Climent de Talltorta, situada al nucli de Talltorta, a la vora del Segre. Després d'una acurada intervenció arqueològica que ha permès localitzar un temple romànic anterior, s'han restaurat les extraordinàries pintures murals que recobreixen l'interior del temple. Diuen els experts que es tracta d'una pintura popular de la primera meitat del segle XVIII, obra d'un mestre de qui no es coneixen d'altres treballs.

Davant l'espectacle singular dels frescos de Talltorta és impossible no imaginar què devien pensar els feligresos del segle XVIII que els diumenges feien cap a Sant Climent, i què els suggerien les flors i els àngels. Us recomano que hi aneu a badar.

EL RIPOLLÈS

ramon alabau

Quaranta anys després | Vivim sota la tirania de la transitorietat, de la immediatesa. Res no dura, tot és efímer, fugaç, temporal. Vivim al dia, defugim l'anàlisi del passat, el futur no ens ofereix cap mena de crèdit, el present és la nostra única certesa. Per tot això sobta constatar l'existència de fets com el que aconsegueix els components d'un curs que va omplir les aules salesianes de Ripoll a finals dels seixanta i començaments del setanta. Acaben de celebrar la 40 trobada anual que escenifiquen any rere any, sense defallir, des que van acabar l'escolaritat. Es tracta d'un simple sopar que en reuneix més d'una vintena. Hi ha qui fins i tot es desplaça des de Sevilla per no perdre's el retrobament. La vida els ha anat diferenciant, ha anat fent divergir els seus camins, però comparteixen unes arrels comunes, indefugibles, de quan encara eren possibles els grups naturals i indissolubles. Eren altres temps, i alguns d'aquells nois, els interns, procedents dels pobles veïns, es veien obligats a residir a l'escola en règim de pensionat des d'una edat molt tendra. En aquella època, quatre, deu, quinze quilòmetres podien representar una distància insalvable, i aquells xicotets romanien al centre tot el trimestre sencer, des de

començament d'octubre fins a les festes nadalenques. Al voltant de la taula, intercanvien les seves vivències del present, s'expliquen els seus somnis de futur i recorden alguna o altra faccècia d'aquell passat compartit. Cada any s'apleguen durant unes hores en una insòlita i entranyable celebració de l'amistat.

Ripoll i la cultura | Ja s'està gestant el ventall d'activitats que configuraran el programa cultural que la vila de Ripoll oferirà l'any vinent, amb motiu del seu nomenament com a capital de la cultura catalana. Diverses comissions han estat creades i estan treballant-hi de valent. Quina és la filosofia que nodrirà el projecte? Com sempre, hi ha dues possibilitats definitivament antagòniques. Una s'assembla a la pirotècnia: els focs artificials són sempre espectaculars però no deixen cap pòsit després del seu esclat momentani. L'altra s'avé amb l'univers dels arbres: sembrar grana segura, vertebrar unes arrels sòlides, enlairar uns troncs estables perquè, quan arribi el seu temps, tots els branquillons produeixin flors i fruita. En el primer cas, el rèdit és immediat, la qual cosa fa que sigui el que sovint s'acaba executant. L'altre triga a arribar, però a la llarga és el que garanteix més guanys. Cal triar entre la pirueta fugaç i aquell adob invisible que va maldant en somort i que acaba produint una terra ubèrrima i fructífera.

>> A sota, imatge d'uns alumnes de l'escola dels Salesians de Ripoll a començaments dels setanta. A la dreta, vint d'aquests alumnes quaranta anys més tard.

